

96- CHUYỆN NAN-ĐÀ, EM CỦA ĐỨC PHẬT BỊ ĐỨC PHẬT BẮT BUỘC XUẤT GIA ĐƯỢC ĐẮC ĐẠO

Đức Phật ở nước Ca-tỳ-la-vệ, Ngài vào thành để khát thực, đến nhà của Nan-đà, gặp lúc Nan-đà cùng vợ đang trang điểm xoa hương, kẻ lông mày. Nghe tin Đức Phật ở ngoài cửa, Nan-đà muốn ra ngoài để gặp Phật, vợ chàng cản dặn:

–Hãy ra gặp Đức Như Lai, để em trang điểm trên vùng trán rồi hãy trở vào.

Nan-đà liền đi ra, gặp Phật, đảnh lễ Ngài, lấy bát vào nhà bỏ đầy đồ ăn rồi đem lên dâng Đức Phật, nhưng Đức Phật không nhận. Nan-đà lại đưa bình bát cho Tôn giả A-nan, Tôn giả A-nan cũng không nhận. Tôn giả A-nan nói:

–Ngài nhận bát của ai, hãy đưa cho người ấy.

Bấy giờ Nan-đà ôm bát đi theo Đức Phật đến tinh xá Ni-câu-lũ. Đức Phật bảo thợ hớt tóc cắt tóc cho Nan-đà. Nan-đà không chịu, tức giận nắm tay nói với thợ hớt tóc:

–Tất cả nhân dân của nước Ca-tỳ-la-vệ, nay người có thể cắt tóc hết chăng?

Đức Phật hỏi thợ hớt tóc:

–Sao không hớt tóc?

Thưa:

–Vì sợ Nan-đà cho nên không dám hớt tóc.

Đức Phật cùng Tôn giả A-nan đích thân đến một bên, nên Tôn giả Nan-đà không dám cản thợ hớt tóc. Tuy đã thế phát nhưng Nan-đà luôn muốn trở về nhà, vì Đức Phật thường dẫn Tôn giả đi theo nên không thể về nhà được. Sau đó có một ngày, thứ lớp đến phiên Tôn giả phải giữ tinh xá, nên Tôn giả rất vui mừng nghĩ: “Nay đã đúng thời cơ thuận tiện để ta trở về nhà. Chờ sau khi Đức Phật và chúng Tăng đều đi khỏi, ta sẽ trở về.”

Sau khi Đức Phật vào thành, Tôn giả nghĩ rằng ta hãy đổ nước đầy vào các bình chứa, sau đó sẽ về nhà. Trong khi Tôn giả đổ nước, bình này vừa đầy thì bình kia lại cạn. Cứ như vậy suốt thời gian đổ nước vào bình mà vẫn không đầy. Tôn giả liền nói:

–Tất cả bình đều không thể đầy, hãy để cho các Tỳ-kheo trở về tự đổ lấy. Nay ta chỉ đổ lấy cái bình trong phòng, rồi bỏ mà đi.

Tôn giả liền đóng cửa phòng, vừa đóng cánh cửa này thì cánh cửa kia lại mở, vừa đóng xong phòng này, thì phòng kia lại mở. Tôn giả liền nghĩ: “Tất cả đều không thể đóng được, vậy hãy bỏ đó mà đi, ví dầu có mất y vật của các Tỳ-kheo thì nhà ta có nhiều châu báu dư sức bồi thường.” Tôn giả liền ra khỏi chùa tự nghĩ: “Có lẽ Đức Phật sẽ về đường này, ta hãy đi đường kia.” Đức Phật biết ý của Tôn giả, nên Ngài cũng trở về con đường của Tôn giả chọn. Từ xa trông thấy Đức Phật đi đến, Tôn giả nấp sau cây đại thọ. Lúc ấy vị Thọ thần nâng cây này trên hư không, thành thử Tôn giả Nan-đà đứng ở giữa đất trống. Đức Phật thấy Nan-đà, lại dặt về tinh xá và hỏi:

–Người nhớ vợ phải không?

Nan-đà thưa:

–Sự thật có nhớ.

Đức Phật liền dẫn Tôn giả Nan-đà đến đỉnh núi A-na-ba, lại hỏi:

–Vợ người có xinh đẹp không?

Thưa:

–Rất xinh đẹp.

Ở trong núi đó có một con khỉ mù, Đức Phật lại hỏi:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Vợ của người là Tôn-đà-lợi, mặt mày có giống con khỉ này không?

Tôn giả Nan-đà áo nã, lại nghĩ: “Vợ của mình xinh đẹp không ai bằng. Nay vì cố gì mà Đức Phật lại đem vợ ta ví với con khỉ này?”

Đức Phật lại dẫn Tôn giả đến cõi trời Đao-lợi, đi cùng khắp các Thiên cung, để dạo xem. Tôn giả thấy các Thiên tử với các Thiên nữ cùng nhau vui chơi. Nhưng Tôn giả thấy trong một cung điện có năm trăm Thiên nữ, mà chẳng có Thiên tử. Tôn giả đến hỏi Đức Phật. Đức Phật bảo:

–Người hãy tự đến hỏi xem.

Tôn giả Nan-đà đến hỏi:

–Trong các cung điện đều có Thiên tử, tại sao ở đây không có Thiên tử?

Thiên nữ thưa:

–Trong cõi Diêm-phù-đề, Nan-đà là em của Đức Phật, Đức Phật bắt ông phải xuất gia. Nhờ nhân duyên xuất gia ấy, nên khi mạng chung sẽ được sinh lên cõi trời này, sẽ làm chồng chúng tôi.

Tôn giả Nan-đà đáp:

–Người ấy chính là tôi, nếu muốn tôi sẽ ở lại.

Thiên nữ nói:

–Chúng em là người trời, nay chàng là loài người. Khi nào chàng xả tuổi thọ cõi người, lại sinh nơi đây mới có thể ở lại đây được.

Tôn giả đến chỗ Đức Phật đem việc ấy trình bày đầy đủ với Đức Phật. Đức Phật nói với Tôn giả Nan-đà:

–Vợ của người xinh đẹp sao bằng Thiên nữ?

Tôn giả Nan-đà đáp:

–So với các Thiên nữ này, thì vợ của con giống như con khỉ mù vậy.

Đức Phật dẫn Tôn giả Nan-đà trở về cõi Diêm-phù-đề. Tôn giả Nan-đà vì các Thiên nữ khích lệ cho nên siêng năng trì giới.

Khi ấy Tôn giả A-nan nói bài kệ:

Giống như dê chiến đấu

Bước tới lại thoái lui

Tâm người muốn trì giới

Sự việc cũng như vậy.

Đức Phật lại dẫn Tôn giả Nan-đà đi xuống địa ngục, Tôn giả thấy các chảo nước sôi đều có nấu người bên trong, duy chỉ có một chảo nước sôi là không có người, Tôn giả thấy chuyện lạ mới đến hỏi Đức Phật. Đức Phật bảo:

–Người hãy tự đến hỏi xem.

Tôn giả Nan-đà liền đến hỏi ngục tốt:

–Các chảo đều có nấu tội nhân, sao chảo này lại chẳng có ai?

Đáp:

–Trong cõi Diêm-phù-đề có người em của Đức Như Lai tên là Nan-đà nếu vì xuất gia có công đức thì phải được sinh lên cõi trời, còn nếu vì dục vọng mà bỏ đạo thì sau khi mạng chung sẽ đọa vào địa ngục này nên tôi nấu chảo dầu sôi này mà đợi.

Nan-đà liền hoảng hốt, sợ ngục tốt lưu lại trong địa ngục liền nói:

–Nam-mô Phật-đà. Xin Ngài che chở, đem con trở về cõi Diêm-phù-đề.

Đức Phật nói với Tôn giả Nan-đà:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Người siêng trì giới, tu phước cầu sinh lên cõi trời phải không?

Thưa:

–Con không cầu sinh lên cõi trời, chỉ muốn không đọa vào địa ngục mà thôi.

Đức Phật thuyết pháp trong bảy ngày cho Tôn giả nghe, Tôn giả liền thành A-la-hán.

Các Tỳ-kheo khen:

–Đức Thế Tôn xuất thế, rất kỳ lạ, hiếm có.

Đức Phật nói:

–Đâu phải chỉ có ngày hôm nay đâu, mà ở thời quá khứ cũng lại như vậy.

Các Tỳ-kheo thưa:

–Sự việc của quá khứ thế nào? Xin Đức Thế Tôn nói cho chúng con nghe.

Đức Phật nói:

–Ngày xưa ở nước Ca-thi có một vị vua tên là Mãn Điện. Ở nước Tỳ-đề-hy có một mỹ nhân đoan chánh tuyệt diệu.

Bấy giờ hai nước thường có oán thù ganh ghét nhau. Khi ấy có một nịnh thần ở một bên, tán thán với vua nước Ca-thi:

–Nước kia có một mỹ nữ xinh đẹp hiếm có, thế gian không ai bằng.

Nhà vua nghe lời ấy rồi, tâm sinh mê hoặc, bảo sứ đi tìm bắt đem về, nhưng nước kia không cho. Nhà vua lại bảo sứ đến nói:

–Chỉ xin thấy mặt thời gian ngắn khoảng bốn, năm ngày, rồi sẽ trả lại.

Bấy giờ vua nước kia dặn dò mỹ nữ:

–Con người của người có nhiều kỹ năng, đầy đủ vẻ đẹp, hãy làm cho vua Ca-thi bị mê hoặc người, không thể xa rời người một phút nào, ta sẽ để người đi.

Bốn năm ngày sau, sứ giả nước Ca-thi lại đến, vua nước Tỳ-đề-hy lại đáp:

–Nếu vua mở hội cúng tế lớn, thì được người con gái này; ta sẽ tạm thời thả ra, sau đó phải đem nàng trở lại.

Vua Ca-thi liền trở về mở hội cúng tế lớn xong, bảo sứ đến rước về.

Đáp:

–Sáng mai sẽ cho đi.

Đến sáng mai rồi mà vua Tỳ-đề-hy cũng không cho mỹ nữ đi. Nói dối như vậy, trải qua nhiều ngày, làm lòng vua nước Ca-thi bị mê hoặc, một mình đem theo ít người, muốn đến nước kia. Các thần khuyên can, nhưng nhà vua vẫn không nghe.

Bấy giờ ở trong núi Tiên nhân, có con khỉ chúa, thông minh trí tuệ, biết nhiều. Vợ của khỉ chúa vừa chết, nên nó lấy một con khỉ cái khác, các con khỉ khác đều tức giận bảo:

–Con khỉ dâm này là của chung tất cả, tại sao khỉ chúa lại chiếm hữu một mình?

Bấy giờ khỉ chúa cùng với khỉ cái chạy vào trong nước Ca-thi, nương tựa chỗ vua. Còn cả bầy khỉ thầy đều truy lùng. Khi đã vào trong thành, chúng dỡ nhà phá tường, không sao dẹp yên được.

Quốc vương Ca-thi nói với khỉ chúa:

–Nay người tại sao không đem con khỉ cái này trả lại cho các con khỉ?

Khỉ chúa đáp:

–Vợ tôi đã chết, lại không có vợ. Nay tại sao nhà vua lại muốn tôi trả về?

Nhà vua nói:

–Nay các con khỉ của người, phá loạn nước ta, sao người vẫn không trả về?

Khỉ chúa nói:

–Việc này không tốt sao?

Vua đáp:

–Không tốt.

Như vậy cho đến hai ba lần, nhà vua vẫn nói không tốt.

Khỉ chúa nói:

–Trong cung của ngài có tám vạn bốn ngàn phu nhân mà ngài không đủ ái lạc lại còn muốn đến nước địch để tìm kiếm dâm nữ. Nay tôi không có vợ, chỉ lấy có một người mà ngài nói là không tốt. Tất cả vạn dân nhờ ngài mà được sống. Chỉ vì một dâm nữ mà ngài nỡ vất bỏ tất cả. Đại vương nên biết: Việc dâm dục vui ít khổ nhiều, giống như ngược gió mà cầm đuốc, kẻ ngu không chịu buông đuốc thì chắc chắn sẽ bị cái hại thiêu đốt. Dục là bất tịnh, giống như đông phân kia; dục hiện hình bên ngoài, nhờ lớp da mỏng che đậy; dục không báo đáp giống như phân dơ, giống như rắn độc; dục như kẻ thù oán tặc giả làm người thân giúp đỡ, dục như đồ vay mượn, không thực, chắc chắn phải trả lại; dục là điều đáng ghét như ở trong hầm xí; dục như kẻ lác ngồi bên bếp lửa càng gãi càng thêm đau nhức, dục như con chó gặm xương khô, nước miếng chảy ra, nuốt vào cho là có vị, làm cho sứt môi gãy răng mà vẫn không biết nhàm chán; dục như người khát nước mà uống nước mặn lại càng thêm khát; dục như khúc thịt làm cho các con chim tranh nhau; dục như cá, thú, vì tham mùi vị mà phải chết, tai họa của dục vô cùng to lớn.

Con khỉ chúa lúc ấy chính là thân Ta, còn nhà vua nay là Nan-đà. Người dâm nữ lúc ấy chính là Tôn-đà-lợi. Thời đó Ta muốn kéo Nan-đà ra khỏi đồng bùn lầy hôi thối, nay Ta cũng muốn kéo ông ấy ra khỏi cái khổ sinh tử.

M